

Odpowiedzialność podatkowa

Odpowiedzialność

- ✧ W zobowiązaniu podatkowym występuje wierzyciel (Skarb Państwa, jednostka samrządu terytorialnego) oraz dłużnik (podatnik, płatnik, inkasent).
- ✧ Podmioty ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania (zaległości) podatkowe.

Katalog podmiotowy

- ⌘ odpowiedzialność podatnika
- ⌘ odpowiedzialność płatnika
- ⌘ odpowiedzialność inkasenta
- ⌘ odpowiedzialność następców prawnych
- ⌘ odpowiedzialność osób trzecich

Odpowiedzialność podatnika

Art. 26 Ord

Podatnik odpowiada całym swoim majątkiem za wynikające ze zobowiązań podatkowych podatki.

Zasadą jest

odpowiedzialność majątkowa osobista, nieograniczona, całym majątkiem teraźniejszym i przyszłym.

Odpowiedzialność małżonka

Art. 29

§ 1. W przypadku osób pozostających w związku małżeńskim odpowiedzialność, o której mowa w art. 26, **obejmuje majątek odrębny podatnika** oraz **majątek wspólny podatnika i jego małżonka**.

§ 2. Skutki prawne ograniczenia, zniesienia, wyłączenia lub ustania wspólności majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań podatkowych powstałych przed dniem:

- 1) zawarcia umowy o ograniczeniu lub wyłączeniu ustawowej wspólności majątkowej;
- 2) zniesienia wspólności majątkowej prawomocnym orzeczeniem sądu;
- 3) ustania wspólności majątkowej w przypadku ubezwłasnowolnienia małżonka;
- 4) uprawomocnienia się orzeczenia sądu o separacji.

Odpowiedzialność płatnika i inkasenta

Art. 30

§ 1. Płatnik, który nie wykonał obowiązków określonych w art. 8, odpowiada za podatek niepobrany lub podatek pobrany a niewpłacony.

§ 2. Inkasent, który nie wykonał obowiązków określonych w art. 9, odpowiada za podatek pobrany a niewpłacony.

§ 3. Płatnik lub inkasent odpowiada za należności wymienione w § 1 lub 2 **całym swoim majątkiem**.

Odpowiedzialność następców prawnych

✿ A) Odpowiedzialność osób prawnych (oraz odpowiednio do osobowych spółek handlowych)

✿ - połączonych lub przejętych (art. 93 Ord)

✿ - przekształconych (art. 93a Ord)

✿ - podzielonych (art 93c Ord)

✿ - nabytych (art. 95 Ord)

✿ B) Odpowiedzialność spadkobierców (art. 97 – 106 Ord)

Odpowiedzialność następców prawnych
≠
Odpowiedzialność osób trzecich

Przesłanką odpowiedzialności osoby trzeciej -
ekonomiczny związek z podatnikiem (płatnikiem,
inkasentem), który jest wyrażany w uzyskiwaniu
korzyści z jego działalności.

Osoba trzecia jest włączona do stosunku zobowiązania jedynie jako osoba odpowiedzialna a nie zobowiązana.

W zw. z tym - osoba trzecia nie ma wpływu na ustalenie lub określenie zobowiązania.

Cechy odpowiedzialności osób trzecich

- ↪ jest wprost określona w Ordynacji podatkowej (występuje wyłącznie w przypadkach określonych w ustawie);
- ↪ subsydiarna (pomocnicza);
- ↪ solidarna z podatnikiem (płatnikiem, inkasentem);
- ↪ zapłata przez jedną osobę odpowiedzialną zwalnia z zobowiązania pozostałe;
- ↪ całym majątkiem osoby trzeciej.

Rozliczenia pomiędzy współodpowiedzialnymi

Osobie trzeciej, która wykonała zobowiązanie za zobowiązanego uzyskuje roszczenie cywilnoprawne o zwrot.

Zakres odpowiedzialności

Osoby trzecie odpowiadają za:

- ↪ 1) podatki niepobrane oraz pobrane, a niewpłacone przez płatników lub inkasentów;
- ↪ 2) odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych;
- ↪ 3) niezwrócone w terminie zaliczki naliczonego podatku od towarów i usług oraz za oprocentowanie tych zaliczek;
- ↪ 4) koszty postępowania egzekucyjnego;
- ↪ 5) przejęte przez następcę prawnego zaległości podatkowe.

Procedura

- ⌘ Niezbędne jest orzeczenie właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego w postaci decyzji podatkowej o nałożeniu odpowiedzialności.
- ⌘ A więc - konieczność przeprowadzenia postępowania podatkowego w każdym przypadku.

Moment najwcześniejszego wszczęcia postępowania

Postępowanie w sprawie odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej nie może zostać wszczęte przed:

- 1) upływem terminu płatności ustalonego zobowiązania <zaległości!>;
- 2) dniem doręczenia decyzji:
 - a) określającej wysokość zobowiązania podatkowego,
 - b) o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta,
 - c) w sprawie zwrotu zaliczki naliczonego podatku od towarów i usług,
 - d) określającej wysokość należnych odsetek za zwłokę,
 - e) określającej wysokość zaległości podatkowej, o której mowa w art. 52 oraz art. 52a;
- 3) dniem wszczęcia postępowania egzekucyjnego
- 4) dniem odstąpienia od czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Egzekucja z majątku osoby trzeciej

Egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna, odstąpiono od czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych albo **nie przystąpiono do egzekucji administracyjnej w wyniku uprawdopodobnienia przez organ egzekucyjny braku możliwości uzyskania w toku egzekucji administracyjnej kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne.**

Przedawnienie prawa do wydania decyzji i zobowiązania

Nie można wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, jeżeli od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość podatkowa, upłynęło 5 lat.

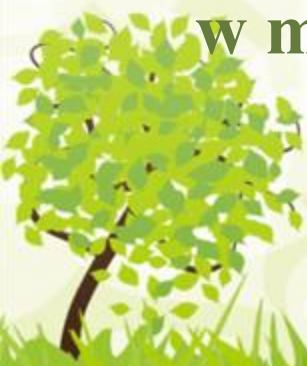
Przedawnienie zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej, następuje po upływie 3 lat od końca roku kalendarzowego, w którym została doręczona decyzja o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej.

Odpowiedzialność rozwiedzionego małżonka

Rozwiedziony małżonek podatnika odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z byłym małżonkiem za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w czasie trwania wspólności majątkowej.

Ograniczenie: **tylko do wysokości wartości przypadającego mu udziału w majątku wspólnym.**

Odpowiedzialność członka rodziny

Członek rodziny podatnika odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem prowadzącym działalność gospodarczą za zaległości podatkowe wynikające z tej działalności i powstałe w okresie, w którym stale współdziałał z podatnikiem w jej wykonywaniu, osiągając korzyści z prowadzonej przez niego działalności (do wysokości uzyskanych korzyści).

Wyłączenie odpowiedzialności osób, które w okresie stałego współdziałania z podatnikiem były osobami, wobec których na podatniku ciążył obowiązek alimentacyjny - w zakresie wynikającym z obowiązku alimentacyjnego.

„Członek rodziny”

Za członków rodziny podatnika uważa się:
zstępnych, wstępnych, rodzeństwo, małżonków
zstępnych, osobę pozostającą w stosunku
przysposobienia oraz pozostającą z podatnikiem w
faktycznym pożyciu.

Odpowiedzialność firmanta

Jeżeli podatnik, **za zgodą innej osoby**, w celu zatajenia prowadzenia działalności gospodarczej lub rzeczywistych rozmiarów tej działalności, posługuje się lub posługiwał się imieniem i nazwiskiem, nazwą lub firmą tej osoby, osoba ta ponosi solidarną odpowiedzialność z podatnikiem całym swoim majątkiem za zaległości podatkowe powstałe podczas prowadzenia tej działalności.

Odpowiedzialność spółki bez osobowości prawnej

Spółka niemająca osobowości prawnej, **do której osoba fizyczna wniosła na pokrycie udziału swoje przedsiębiorstwo**, odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z tą osobą fizyczną za powstałe do dnia wniesienia przedsiębiorstwa zaległości podatkowe związane z wniesionym przedsiębiorstwem.

Odpowiedzialność podatkowa właściciela rzeczy używanej do prowadzenia działalności gospodarczej

Właściciel, samoistny posiadacz lub użytkownik wieczysty rzeczy lub prawa majątkowego pozostający z użytkownikiem danej rzeczy lub prawa majątkowego w związku, o którym mowa w § 2, odpowiada za zaległości podatkowe użytkownika powstałe w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez użytkownika, jeżeli dana rzecz lub prawo są związane z działalnością gospodarczą lub służą do jej prowadzenia.

Ograniczenia: do równowartości rzeczy lub praw majątkowych będących przedmiotem użytkowania.

§ 2. Związek, o którym mowa w § 1, ma miejsce, gdy podczas trwania użytkowania między:

- 1) właścicielem, samoistnym posiadaczem lub użytkownikiem wieczystym rzeczy lub prawa majątkowego a ich użytkownikiem lub
- 2) osobami pełniącymi funkcje zarządzające, nadzorcze albo kontrolne w podmiocie będącym właścicielem, samoistnym posiadaczem lub użytkownikiem wieczystym rzeczy lub prawa majątkowego a osobami pełniącymi takie funkcje w podmiocie będącym ich użytkownikiem

- istnieją powiązania o charakterze rodzinnym, kapitałowym lub majątkowym w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym albo wynikające ze stosunku pracy.

Odpowiedzialność dzierżawcy lub użytkownika

Dzierżawca lub użytkownik nieruchomości odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem będącym **właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub posiadaczem samoistnym** nieruchomości za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań podatkowych wynikających z opodatkowania nieruchomości, powstałych podczas trwania dzierżawy lub użytkowania.

Odpowiedzialność wspólnika spółki osobowej

Wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki.

Odpowiedzialność członków zarządu spółek kapitałowych

Za zaległości podatkowe spółki z o.o., spółki z o.o. w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, **jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna**, a członek zarządu:

- 1) nie wykazał, że:
 - a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo
 - b) **niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;**
- 2) **nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.**

Co jeżeli nie ma zarządu?

W przypadku gdy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji lub spółka akcyjna w organizacji nie posiada zarządu, za zaległości podatkowe spółki odpowiada jej **pełnomocnik albo odpowiadają wspólnicy, jeżeli pełnomocnik nie został powołany.**

Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Zaległości innych osób prawnych

Za zaległości podatkowe innych osób prawnych niż wymienione w art. 116 (np. fundacji, stowarzyszeń) odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie organów zarządzających tymi osobami. Przepis art. 116 stosuje się odpowiednio.

Odpowiedzialność gwaranta i poręczyciela

Gwarant lub poręczyciel, którego zabezpieczenie zostało przyjęte przez organ podatkowy, odpowiada całym swoim majątkiem, solidarnie z podatnikiem, płatnikiem, inkasentem, ich następcą prawnym lub osobą trzecią, za zobowiązanie wynikające z decyzji, która jest przedmiotem zabezpieczenia, wraz z odsetkami za zwłokę, oraz kosztami postępowania egzekucyjnego powstałymi w związku z wykonaniem tej decyzji - **do wysokości kwoty gwarancji lub poręczenia i w terminie wskazanym w gwarancji lub poręczeniu.**

Odpowiedzialność podatnika VAT

Podatnik, o którym mowa w art. 105a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dokonujący dostawy towarów wrażliwych), odpowiada solidarnie całym swoim majątkiem za zaległości podatkowe podmiotu dokonującego **na jego rzecz dostawy** towarów w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o podatku od towarów i usług.

Odpowiedzialność likwidatorów

Likwidatorzy spółki, z wyjątkiem likwidatorów ustanowionych przez sąd, odpowiadają za zaległości podatkowe spółki powstałe w czasie likwidacji.

Likwidatorzy innych osób prawnych niż wymienione w art. 116 odpowiadają za zaległości podatkowe tych osób powstałe w czasie likwidacji.

Odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa

Nabywca przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem za powstałe do dnia nabycia zaległości podatkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, chyba że przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o tych zaległościach.

Ograniczenie: **do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części.**

Konieczne zaświadczenie o **niezaleganiu** z art. 306g Ordynacji podatkowej (nabywca nie odpowiada za zaległości podatkowe, które nie zostały wykazane w zaświadczeniu).

Brak odpowiedzialności w przypadku nabycia w postępowaniu egzekucyjnym oraz upadłościowym (art. 112a Ord.)

Odpowiedzialność spółki kapitałowej

Jednoosobowa spółka kapitałowa powstała w wyniku **przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną** odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z tą osobą fizyczną za powstałe do dnia przekształcenia zaległości podatkowe przedsiębiorcy związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Odpowiedzialność w przypadku podziału osoby prawnej

Osoby prawne przejmujące lub osoby prawne powstałe w wyniku podziału (osoby nowo zawiązane) odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem za zaległości podatkowe osoby prawnej dzielonej, jeżeli majątek **przejmowany na skutek podziału, a przy podziale przez wydzielenie - także majątek osoby prawnej dzielonej, nie stanowi zorganizowanej części przedsiębiorstwa.**

Ograniczenie: do wartości aktywów netto nabytych, wynikających z planu podziału i do zaległości z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych do dnia wydzielenia.

T H A N K

